

засобів. Інструкція користувача. Краків. 2018.

4. CYBID V-SIM 7.0. Інструкція користувача : платформа для моделювання, документування, візуалізації та аналізу дорожньо-транспортних пригод та кримінальних подій. Краків. 2025.

УДК 351.74:004.8

Будник Л. А.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри безпеки
та правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський національний університет*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ЧИННИК БЕЗПЕКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ

Післявоєнна реконструкція держави є складним багатовимірним процесом, що охоплює не лише фізичне відновлення зруйнованої інфраструктури, а й глибинну трансформацію інституцій, соціальних практик та механізмів управління. Особливу роль у цьому процесі відіграє система правоохоронних органів, яка покликана забезпечувати правопорядок, безпеку громадян, захист прав і свобод людини, а також створювати умови для сталого розвитку суспільства. В умовах післявоєнних викликів традиційні підходи до правоохоронної діяльності часто виявляються недостатніми, що зумовлює необхідність активного впровадження цифрових технологій.

Цифровізація правоохоронної діяльності в післявоєнний період набуває особливого значення з огляду на зростання ризиків криміналізації економіки, корупційних загроз, нелегального обігу ресурсів, а також появу нових форм злочинності, пов'язаних із кіберпростором. Відбудова держави зазвичай супроводжується масштабними фінансовими потоками, міжнародною допомогою та інвестиціями, що потребує ефективних механізмів контролю та нагляду. Саме цифрові інструменти здатні забезпечити системність, оперативність і аналітичну глибину в діяльності правоохоронних органів, мінімізуючи людський фактор і зменшуючи можливості для зловживань.

Сутність цифровізації правоохоронної діяльності полягає не лише у впровадженні окремих інформаційних систем чи електронних сервісів, а у комплексній зміні підходів до збирання, обробки, аналізу та використання даних. Йдеться про формування єдиного цифрового середовища безпеки, у межах якого взаємодіють різні правоохоронні, контролюючі та судові інституції [1]. У післявоєнний період така інтеграція є критично важливою, оскільки дозволяє оперативно реагувати на загрози, координувати дії різних органів влади та забезпечувати цілісність державної політики у сфері безпеки.

Цифровізація правоохоронної діяльності в умовах післявоєнної реконструкції супроводжується низкою викликів і ризиків. Серед них особливе місце посідають питання кібербезпеки, захисту персональних даних та дотримання прав людини. Масове впровадження цифрових систем без належних правових і технічних гарантій може призвести до зловживань,

надмірного контролю або дискримінації. Тому цифрова трансформація правоохоронних органів має здійснюватися на засадах верховенства права, пропорційності та поваги до фундаментальних прав і свобод. Вдосконалення нормативних актів повинно здійснюватися з урахуванням положень міжнародних правових документів щодо дотримання стандартів діяльності правоохоронних органів. Більшість цих стандартів міститься в статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка встановлює основні правила затримання та арешту підозрюваних, обвинувачених або засуджених осіб [2, с. 320].

Післявоєнна реконструкція неможлива без відновлення та модернізації критичної інфраструктури, що, у свою чергу, потребує надійного правового та безпекового супроводу. Цифровізація правоохоронної діяльності дозволяє ефективно контролювати процеси відбудови, запобігати незаконному використанню матеріальних і фінансових ресурсів, а також забезпечувати захист стратегічних об'єктів. Завдяки цифровим технологіям зростає можливість отримання даних через електронні документи, комп'ютерні файли та записи в електронних реєстрах. Це робить цифрові докази невід'ємним інструментом розслідування економічних правопорушень, де більшість операцій проводиться в цифровому форматі [3, с. 116]. А використання цифрових систем моніторингу, геоінформаційних технологій та дистанційного контролю підвищує рівень захищеності інфраструктури та зменшує витрати на її охорону.

Важливим виміром цифровізації є її вплив на сталий розвиток у післявоєнний період. Безпека та правопорядок є базовими передумовами економічного зростання, інвестиційної привабливості та соціальної стабільності [4]. Ефективна цифрова правоохоронна система сприяє формуванню передбачуваного та справедливого середовища, у якому бізнес і громадяни можуть планувати свою діяльність на довгострокову перспективу. Крім того, цифрові рішення дозволяють оптимізувати використання ресурсів, зменшуючи адміністративні витрати та екологічне навантаження, що відповідає принципам сталого розвитку. Міжнародний досвід післявоєнної відбудови свідчить, що цифровізація правоохоронної діяльності може стати каталізатором глибших інституційних реформ. Вона сприяє гармонізації національних стандартів із міжнародними практиками, полегшує співпрацю з іноземними партнерами та інтеграцію у глобальні безпекові мережі. У контексті післявоєнної реконструкції це відкриває додаткові можливості для залучення міжнародної технічної допомоги та інвестицій у сектор безпеки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Василенко В.М. Цифрова трансформація правоохоронних органів: ризики в умовах гібридних загроз та шляхи їх подолання. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2024. № 2 (32). С.945-958. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2024.2.74>.
2. Кузьмінський О. Модернізація діяльності правоохоронних органів України в сучасних умовах. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2023. № 4 (40). С. 317-323. <http://doi.org/10.23939/law2023.40.317>.
3. Будник Л. Перспективи використання цифрових технологій у сфері протидії

економічним правопорушенням. *Актуальні проблеми правознавства*. 2026. №4 С.114-119. DOI:10.35774/app2025.04.114.

4. Негребецький В. В. Роль інновацій і цифрових технологій в правоохоронній діяльності у забезпеченні сталого розвитку та економічного процвітання України. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-396-5-10>.

УДК 343.98:006.44

Анна Демид

*к.хім.н, доцент, доцент кафедри загальної хімії,
Тернопільський Національний університет ім. І.Я. Горбачевського,
судовий експерт сектору фізико-хімічних досліджень
відділу досліджень матеріалів, речовин і виробів,
Тернопільський науково-дослідний
експертно-криміналістичний центр МВС України*

Галина Спеціальна

*завідувач відділу досліджень матеріалів, речовин і виробів,
Тернопільський науково-дослідний
експертно-криміналістичний центр МВС України*

Ольга Сабадаш

*старший судовий експерт сектору дослідження НЗПРАП
відділу досліджень матеріалів, речовин і виробів,
Тернопільський науково-дослідний
експертно-криміналістичний центр МВС України*

СТАНДАРТИ ЯКОСТІ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ НОРМ (ISO, ASTM) В УКРАЇНІ

В умовах розвитку правової системи України та її євроінтеграційного курсу особливого значення набуває забезпечення належної якості судово-експертних досліджень. Діяльність експертних установ, зокрема відділу дослідження матеріалів, речовин та виробів, безпосередньо впливає на достовірність доказової бази у судових провадженнях. У цьому контексті імплементація міжнародних стандартів, таких як ISO (International Organization for Standardization) [1] та ASTM (American Society for Testing and Materials) [2], є важливим кроком впровадження норм світової практики до експертних висновків.

Міжнародні стандарти відіграють ключову роль у забезпеченні якості та уніфікації судово-експертної діяльності. Зокрема, стандарти серії ISO (наприклад, ISO/IEC 17025) встановлюють вимоги до компетентності науково-дослідних лабораторій. Вони охоплюють питання управління якістю, технічної компетентності персоналу, валідації методик та контролю результатів досліджень.

Стандарти ASTM, що широко застосовуються у США та країнах Європи,